

Wandelsporen Zwolle - Dalfsen

Auteur: Marycke Naber

Recreatieplas, Wijthmen, vier landgoederen

Na de karakteristieke voormalige arbeiderswijk Assendorp en Park de Wezenlanden voert de route via de Nieuwe Wetering, landgoed Boschwijk, de Wijthmenerplas en de Gemeentebossen naar Wijthmen met horeca in de eeuwenoude boerderij De Mol. Daarna via de landgoederen De Horte, Mataram en Den Berg naar station Dalfsen. Wandelsporen is een serie wandelingen van station naar station. Deze zijn gebaseerd op diverse wandelgidsen van Marycke Naber, zoals Wandelsporen rond Zwolle en wijde omgeving, het Geert Grootepad (uitverkocht, wel verschenen op naberpaden.nl) en De mooiste landgoedwandelingen in Salland en de Achterhoek. Daarnaast op delen van het Twentse Kapelletjespad (ook te vinden op naberpaden.nl) en op wandelingen die Marycke heeft georganiseerd voor de Wandelpool (wandelpool.nl).

Routebeschrijving

Start: station Zwolle. Afstand 18 km, bushaltes na 10 en 15 km

NB Raadpleeg de openingstijden van de horeca en de dienstregeling van de bussen.

In 1864 werd de spoorwegverbinding Amersfoort-Zwolle in gebruik genomen. Het monumentale stationsgebouw in neoclassicistische stijl werd twee jaar later voltooid. Het werd gebouwd als Spoorwegstation Klasse I, volgens een ontwerp van de afdeling waterstaat van het ministerie van Binnenlandse Zaken. Aan de perronzijde werd een grote gietijzeren overkapping gebouwd, met een zogenaamde sikkelspantconstructie. Vanwege de slechte staat ervan is deze eind 20e eeuw vervangen door een moderne stalen constructie, op een oude sikkelspant na, die is opgenomen in de nieuwe perronkap. Het station is in 1975 op de Rijksmonumentenlijst geplaatst.

- Loop vanaf de roltrappen uitgang Centrum LA en RA door de poortjes. Steek het zehrapad over en loop RD, Ter Borghstraat.

- Blijf RD lopen. Verderop heet deze straat Zuiderkerkstraat. Loop na de Elbertsstraat RD over het trottoir. Steek de fietsstraat over en loop RD.

- Volg de Enkstraat tot het Assendorperplein. Steek dit schuin over, langs de linkerkant van de muziektent uit 1950.

Het gebouw aan je linkerhand is de voormalige school voor Christelijk Volksonderwijs uit 1910, met links de Koningin Wilhelminaschool voor lager onderwijs en rechts de Hervormde Kweekschool.

- Loop RD, Eigenhaardstraat. Deze kruist een winkelstraat. Aan het eind ga je RA, Assendorperdijk. Negeer de straat naar links.

1. Ga daarna het 2e straatje LA, tegenover de 1e Weidjesstraat. Steek de dubbele rijbaan en het fietspad over en loop RD.

Park de Wezenlanden was vroeger een moerasachtig gebied waar veel kievitsbloemen groeiden. Het is rond 1967 aangelegd, tegelijk met de bouw van het Provinciehuis aan de linkerkant.

- Ga het 2e halfverharde pad RA langs het basketbalveldje, aan het eind LA, aan het eind van het pad LA en het 1e pad RA langs de vijver en over het terras van het Parkpaviljoen.

- Steek het gras over en ga RA over het asfaltpad. Paden naar rechts negeren, ga bij de driesprong schuin LA de dijk op, daar RA.

2. Loop na de bocht naar rechts door het tunneltje, ga daarna LA. Ga het 1e zandpad RA, bij de asfaltweg LA (Weteringkade).

Je liep langs het koelwaterkanaal van de voormalige Zwolse Elektrische Centrale, die rechts van de weg stond. Deze heeft gefunctioneerd van 1912 tot 1955. In dat jaar is de IJsselcentrale aan de IJssel geopend. Ook deze is niet meer in gebruik en inmiddels gesloopt.

- Na de bocht naar rechts loopt de weg langs de Nieuwe Wetering. Ga bij de brug LA, houd na het viaduct links aan en ga aan het eind scherp LA over het fietspad.

3. Ga na de spoortunnel aan het eind van het fietspad LA, voor het erf van de boerderij RA over het graspad, na de eerste bommenrij LA en meteen RA.

- Ga bij het Selhorstpad LA en na ca. 100m RA door de voetgangerssluis en over het brede graspad. Houd aan het eind daarvan links aan en volg het smalle pad.

Rechts zie je de achterkant van huize Boschwijk. Buitenplaats Boschwijk bevindt zich op een dekzandrug uit de laatste ijstijd. De oudste sporen van bewoning dateren uit de 2e of 3e eeuw na Christus.

De Zwolse dichter en burgemeester Rhijnvis Feith woonde er 's zomers van 1781 tot zijn dood in 1824. Nadat het tot 1918 in de familie was gebleven, werd het geveild. Sindsdien bestaat het oorspronkelijk 300 à 400 hectare grote landgoed slechts uit het huis en het vier hectare grote park. In 1949 is Boschwijk verkocht aan Zwollerkerspel, een ring van dorpen en buurtschappen rond Zwolle.

Nadat Zwollerkerspel in 1967 voor het grootste deel bij de gemeente Zwolle was getrokken bleef burgemeester Crommelin er wonen tot 1996. De buitenplaats is toen verkocht aan de familie Kiekebelt. Deze heeft het park laten herstellen in de Engelse landschapstijl uit de tijd van Rhijnvis Feith.

- Ga na het bruggetje LA langs het park, waar je desgewenst een rondje kunt lopen (geen honden!). Ga aan het eind van het pad na de voetgangerssluis RA (links Brasserie Petit).

4. Steek de weg over en ga LA over het fietspad. Volg daarna het halfverharde pad langs de plas en de kiosk.

De Wijthmenerplas is ontstaan door zandwinning. Het 65 ha grote recreatiegebied is in de jaren tachtig van de vorige eeuw aangelegd. Sinds 2005 heeft de gemeente Zwolle de plas in bezit en beheer.

- Ga aan het eind van het pad RA over de asfaltweg. Houd bij Beachclub Lakeside rechts aan langs een van de parkeerterreinen en ga na de bocht naar links voor de afsluitboom RA.

- Volg dit houtsnipperpad en ga na de brug het 1e pad LA langs de plas, aan het eind LA. Ga na de voetgangerssluis RA.

5. Steek het fietspad over en loop RD over het ruiterspad. Ga het 1e pad LA, steek de klinkerweg over en loop RD over het graspad.

- Ga het 1e pad schuin LA. Je loopt door een van de rond het jaar 2000 aangelegde Gemeentebossen.

- Steek aan het eind de dam over en ga meteen LA over het graspad, dan het 1e graspad RA, 'Opengesteld'.

6. Ga aan het eind RA, een klinkerweg, en meteen LA. Ga aan het eind RA over de klinkerweg (Woestijnenweg).

Je komt in het dorp Wijthmen, uitgesproken Wietum, een van de dorpen van de voormalige gemeente Zwollerkerspel. In 960 werd het vermeld als Wie, een Germaanse naam die 'klein heiligdom' of 'heilige plaats' betekent. De oudste bewoningssporen stammen uit de jonge steentijd (vanaf 5.500 v.Chr.). Bij opgravingen zijn tevens voorwerpen gevonden die erop duiden dat de bewoners van de eerste eeuwen na het jaar nul contact hadden met het Romeinse Rijk.

- Volg de weg tot het eind. Steek daar de voorrangsweg en het fietspad over en loop RD over het tegelpad.

7. Ga na de voetgangerstunnel LA over de asfaltweg en volg deze langs café-restaurant De Mol. Dit is gevestigd in een boerderij uit 1800, een rijksmonument.

- Daarna gaat de weg over in een fietspad. Steek daarmee de voorrangsweg over, ga LA en dan RA over het dubbele fietspad langs bushalte Kroezenallee.

- Ga daarna de 1e weg LA, Oude Twentseweg. De asfaltweg gaat over in een halfverharde weg. Ga aan het eind LA, Oude Wythemerweg, en in de bocht naar links RA.

8. Je betreedt landgoed De Horte. De naam is voor het eerst vermeld in 1391, toen nog als boerderij.

- Blijf het karrenspoor volgen, een eikenlaan door de weilanden. Het kan zijn dat je versperringen moet trotseren in de buurt van de boerderij.

- In het bos aangekomen blijf je RD lopen, zijpaden negeren. Waar de dubbele beukenlaan de Emmertochtsloot kruist, staat rechts een oude grenssteen Dalfsen-Zwolle.

- Na de afsluitboom staat rechts een grondwatermeter met informatie.

Bij het witte ophaalbrugje aan je rechterhand kun je een kijkje nemen in de tuin van Huis De Horte, met onder meer een sequoia of mammoetboom, bijenkasten en een druivenkas.

Een huis uit de tweede helft van de 17e eeuw moest omstreeks 1760 wijken voor het huidige huis. Evenals het aangrenzende Mataram kwam De Horte in 1800 in bezit van Johannes Matthias van Rhijn. Na het overlijden van zijn zoon werden beide landgoederen in 1828 verkocht aan Johan Adriaan baron Van Fridagh.

In de tweede helft van de 19e eeuw kreeg het huis grotendeels de vorm die het nu heeft. Landschap Overijssel is sinds 1973 in bezit van het landgoed en houdt er sinds 1975 kantoor. Het Landschap heeft de tuin, die in 1822 was aangelegd door tuinarchitect Georg Anton Blum, gereconstrueerd naar de situatie rond het jaar 1900.

9. Vervolg je weg en ga meteen na de haakse bocht bij het Witte Huis uit 1905 RA over het zandpad, bij de T-kruising RA.

Vlak na de haakse bocht naar links loopt een pad rechtsaf naar een observatieplatform. Dat biedt uitzicht over het gebied aan weerszijden van de Emmertochtsloot, waar runderen en ook regelmatig reeën grazen.

- Vervolg de route en ga aan het eind van het pad RA, na het bruggetje LA over het karrenspoor.

Je bevindt je op de 60 hectare grote historische buitenplaats Mataram. Vroeger stond hier havezate Dieze of Eze, ook wel 't Franckeler genoemd, uit de 14e eeuw. Aan het eind van de 17e eeuw was de familie Rouse in het bezit ervan gekomen. In 1800 werd het landgoed met een gloednieuw huis verkocht aan Johannes Matthias van Rhijn. Deze was oud-resident aan het hof van de sultan van Mataram in Nederlands-Indië en doopte het landgoed om in Mataram. Landgoed De Horte was ook in zijn bezit. Dat noemde hij Djokjakarta, maar die naam is niet ingeburgerd.

In 1828 werd Mataram samen met De Horte verkocht aan baron Van Fridagh, in 1858 aan Jan Arend Godert baron de Vos van Steenwijk, burgemeester van Zwolle en lid van de Eerste Kamer. Na zijn vertrek in de jaren 1870 raakte het huis uit 1799 in verval en werd het begin 20e eeuw afgebroken. In 1910 liet zijn zoon Jan Arend een nieuw huis bouwen. In de bocht naar links leidt rechts een pad naar een bruggetje en het toegangshek van de oude huisplaats van Mataram.

10. Houd links aan over de halfverharde weg. Ga na de 18e-eeuwse pijlers met siervazen bij de entree RA, aan het eind van de beukenlaan langs de afsluitboom en RA over het karrenspoor.

In de bocht naar rechts staat links een beuk met de tekst 'Verhalen vergeten - herinnering aan pijn - eeuwig litteken'. Dit is het kunstwerk 'Littekens van geweld' van Tjallie Kooistra. Even verderop staat 'Getuige 1945' van Lotte Kloppenburg, een boomstronk met een jaarring van V2-raketten. Beide kunstwerken herinneren aan de lanceerplaatsen op landgoed Mataram en omgeving, waar vandaan begin 1945 V2-raketten werden afgevuurd in de richting van Antwerpen. Zie ook de informatie op het zuiltje van Bentheimer zandsteen.

11. Ga hier LA over het karrenspoor met fietspad, Klapvoortweg, aan het eind RA (links bushalte Klapvoortweg) over het graspad rechts van de weg.

- Steek bijna aan het eind daarvan de weg over en loop RD, Maatpad. Het betonfietspad gaat over in een asfaltweg.

12. Ga aan het eind LA en meteen RA over de dubbele beukenlaan met fietspad, Papanallee. Ga na ca. 1 km bij de 1e kruising RA over het brede graspad.

13. Verderop is het pad omzoomd door hoge Amerikaanse eiken. Ga vlak voor het bruggetje LA over het pad langs de vijver.

Verderop heb je een goed zicht op de achterkant van Huis Den Berg. De oudste vermelding van 'Huva Ten Berghe' dateert uit 1483. In 1703 kwam het in bezit van de adellijke familie Van Dedem. Het huidige huis kwam in 1705 gereed. Na het overlijden van de kinderloze mr. Alexander baron van Dedem in 1983 is Den Berg ondergebracht in de Van Dedem-Den Berg Stichting. In 1985 is het huis gerestaureerd. De bovenverdieping is bewoond en de benedenverdieping wordt incidenteel gebruikt voor kleine recepties en/of diners.

- Ga na de zichtlijn schuin RA over het smalle pad tussen de rododendrons, aan het eind ervan schuin RA.

- Ga na de voetgangerssluis aan het eind van het pad RA over de halfverharde weg. Steek na de afsluitboom de asfaltweg over en loop RD over het karrenspoor.

14. Waar dat naar links buigt ga je schuin RA over het bospad, na een paar bochten schuin LA over het smalle pad.

- Pad vanaf links negeren, ga bij de Y-splitsing schuin LA, een bospad over een rivierduin waaraan Den Berg zijn naam ontleent.

- Ga aan het eind LA en weer LA over de klinkerweg (Millingersteeg). Ga aan het eind daarvan RA over het spoor, dan LA over het fietspad naar het station.

Bij het station staat op een kunstmatige heuvel het kunstwerk 'Zwevende Kei' van Bas Maters

Praktische informatie

Stadspark, wetering, recreatieplas, bos en veld, dorp, landgoederen. 65% onverhard

Eten en drinken

Starbucks, Stationsgebouw, ma-vr 7.00-20.00, za-zo 9-19.00

Wijkcentrum De Enk, Enkstraat 67, Zwolle, 038 421 6331, deenkassendorp.nl

Everyday Bread & Coffee, Assendorperstraat 80, Zwolle, 038 458 1103, everydaybread.nl

Parkpaviljoen De Wezenlanden, Park de Wezenlanden 1, 038 422 8281, parkpaviljoenzwolle.nl

Grand Café Mulligan's, Zalnéweg 75, 038 452 4316, golfclubzwolle.nl/golfen-in-zwolle/horeca

In het seizoen kiosk bij de Wijthmenerplas, 06 34847207 / 06 12076740

Beachclub Lakeside, Zalnéweg 110, 038 454 8495, lakesidezwolle.nl

Café-restaurant De Mol, Heinoeseweg 32, Wijthmen, 0529 401 332, demol.org

Grand Café Het Oude Station, Stationsweg 4, Dalfsen, 0529 434 273, hetoudestation.nl

Brasserie De Zeven Deugden, Prinsenstraat 2, Dalfsen, 0529 434 100, dezevendeugden.nl

Grand Café De Fabriek, Koninginnenplein 2, Dalfsen, 0529 433 026, defabriekdalfsen.nl

Overnachten

Grand Hotel Wientjes, Stationsweg 7, Zwolle, 038 425 4254, bilderberg.nl

Grand Hotel Ter Borch, Stationsweg 9, Zwolle, 038 425 6789, pillowshotels.com

B&B in het Assendorpje, Ten Oeverstraat 30, Zwolle, 06 29590130

Bed en brood Zwolle, Woestijnenweg 39, Wijthmen, 06 21997007, bedenbroodzwolle.nl

Groepsaccommodatie / B&B Zwaluwhof, Zwarteweg 7A, Dalfsen, 0529 436 875, zwaluwhof.nl

Het Klooster van Dalfsen, Oosterstraat 8, Dalfsen, 0529 850 111, hetkloostervandalfsen.nl

Hotel-restaurant Hof van Dalftsen, Haersolteweg 3, Dalftsen, 0529 431 818,
hofvandalftsen.nl

Openbaar vervoer

Bushalte Kroesenallee, lijn 166 Zwolle - Raalte, lijn 167 Zwolle - Dalftsen. Niet in het weekend!

Bushalte Klapvoortweg, lijn 167 Zwolle - Dalftsen. Niet in het weekend!

Zonetaxi Zwolle: nszonetaxi.nl of 0900 679 8294

Regiotaxi Vechtdal, 0592 378 784. Begin- of eindpunt: Huis De Horte tot Dalftsen

Routebeschrijving, topografische kaart en GPS-track van deze wandeling vind je op Wandelzoekpagina: www.wandelzoekpagina.nl/wandeling/wandelsporen-zwolle---dalftsen/18039/. Reactie, opmerkingen en aanvullingen zijn welkom op Wandelzoekpagina.

In 'Wandelen buiten de binnenstad van Zwolle' beschrijft Marycke Naber 10 rondwandelingen van 11 tot 20 km door het groene buitengebied van de stad, over landgoederen en langs de rivieren de IJssel, het Zwarte Water en de Vecht. De gids is te bestellen op www.gegarandeerdonregelmatig.nl.

